

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
_____ Лоханова Н.О.
(підпис)
“ ____ ” _____ 201 ____ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Облік, аудит і оподаткування підприємницької діяльності»

на тему: «Облік, контроль і аналіз орендних операцій: діючий стан і
напрямки удосконалення (на прикладі ПП «Альфін»)»

Виконавець:

студентка ЦЗФН

VI курсу, групи М-1

Борейко Анастасія Володимирівна

_____/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., професор

Лоханова Наталія Олексіївна

_____/підпис/

АНОТАЦІЯ

Борейко А.В.,
«Облік, контроль і аналіз орендних операцій: діючий стан і напрями удосконалення (на
прикладі ПП «Альфін»»),
(назва кваліфікаційної роботи)
 кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності
071 «Облік і оподаткування» за магістерською програмою «Облік, аудит і оподаткування
підприємницької діяльності»,
 Одеський національний економічний університет
 м. Одеса, 2018 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – Приватне підприємство «Альфін».

У роботі розглядаються теоретичні і практичні аспекти обліку, контролю і аналізу орендних операцій в ПП «Альфін»

Проаналізовано діюча система обліку операційної і фінансової оренди у орендаря і орендодавця, особливості документального оформлення орендних операцій.

Запропоновано практичні рекомендації щодо запровадження Міжнародного стандарту фінансової звітності 16 «Оренда» в практику вітчизняних підприємств, надано пропозиції з поліпшення кореспонденції рахунків для обліку операційної оренди.

Ключові слова: оренда, операційна оренда, фінансова оренда, орендар, орендодавець.

ANNOTATION

Boreiko Anastasiia,
«Accounting, control and analysis of lease operations: current status and directions of
improvement (on an example of the private company «Alfin»»),
 thesis for Master degree in specialty 071 «Accounting and taxation» under the program
«Accounting, audit and taxation entrepreneurial activity»,
 Odessa National Economic University
 Odessa, 2018

Thesis consists of three chapters. Object of study private company «Alfin».

Diploma thesis deals with theoretical and practical aspects of accounting, control and analysis of lease operations in PC "Alfin"

The current system of accounting for operational and financial lease from the lessee and the lessor, features of documentary registration of lease operations is analyzed.

Practical recommendations for the implementation of the International Financial Reporting Standard 16 "Lease" were introduced in the practice of domestic enterprises, proposals were made for improving the correspondence of accounts for the accounting of operating leases.

Keywords: rent/lease, operating lease , finance lease, lessee/ renter , lessor.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	8
1.1. Сутність оренди та її види. Орендні операції як об'єкт обліку.....	8
1.2. Особливості документального оформлення орендних операцій.....	13
1.3. Облік операційної оренди у орендаря і орендодавця.....	16
1.4. Облік фінансової оренди у орендаря і орендодавця.....	26
1.5. Дискусійні аспекти обліку орендних операцій у зв'язку із запровадженням МСФЗ 16 «Оренда».....	31
РОЗДІЛ 2. ДІЮЧА ПРАКТИКА ОБЛІКУ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ НА ПРИКЛАДІ ПП «АЛЬФІН».....	39
2.1. Загальна характеристика підприємств.....	39
2.2. Облік операцій оренди і розрахунків з орендарями на підприємстві.....	42
2.3. Автоматизація обліку орендних операцій	49
РОЗДІЛ 3. КОНТРОЛЬ, АНАЛІЗ І МОДЕЛЮВАННЯ ОРЕНДНИХ ОПЕРАЦІЙ.....	56
3.1. Завдання і джерела контролю.....	56
3.2. Методика перевірки орендних операцій.....	66
3.3. Аналіз доходів і витрат по операціях оренди.....	73
3.4. Рекомендації з обліку і аналізу фінансових результатів від орендних операцій	84
ВИСНОВКИ.....	94
Список використаних джерел.....	99
Додатки.....	108

ВСТУП

Актуальність теми. Виникнення оренди - це наслідок можливості реалізувати право будь-якої особи на реалізацію підприємницької діяльності. Світовий досвід і світова практика доводять, що на кожному історичному етапі оренда стає органічною складовою виробничих, економічних, соціальних відносин та сприяє ефективному використанню накопиченого всіма попередніми формаціями елементами матеріального базису виробництва.

Подальший розвиток оренди вимагає поглиблених наукових досліджень у напрямі вдосконалення організації обліку орендних операцій. Оскільки дані обліку є інформаційною базою для внутрішніх і зовнішніх користувачів, вона повинна відображати організаційний, економічний та юридичний аспекти орендних відносин і враховувати інтереси їх суб'єктів.

Застосування традиційної системи бухгалтерського обліку не завжди сприяє формуванню достовірної інформації щодо відображення майнового та фінансового потенціалу, визначення економічних результатів та оцінки руху грошових потоків підприємств. Відсутність чітко сформованої системи показників для розкриття інформації за орендними операціями, що є одним з альтернативних варіантів фінансування суб'єктів господарювання, пов'язана зі світовими тенденціями розвитку обліку, трансформацією обліково-аналітичної системи, загальних стандартів обліку. Ознаки ефективності використання механізму орендних операцій виявляються у стабільності зростання сучасного вітчизняного ринку орендних послуг. Становлення і розвиток ринкової економіки потребує реформування усіх сфер економічної діяльності, вдосконалення існуючих та використання принципово нових методів і способів організації господарських процесів.

У розробку теорії та практики питань обліку орендних операцій суттєвий внесок зробили такі вітчизняні вчені як Ф.Ф. Бутинець, Л.В. Гуцаленко, М.Я. Дем'яненко, В.М. Жук, Г.Г. Кірейцев, М.М. Коцупатрий,

М.В. Кужельний, Ю.Я. Литвин, В.Г. Лінник, В.Б.Моссаковський, М.Ф. Огійчук, О.Д. Радченко, П.Т. Саблук, Л.К. Сук, Л.С. Шатковська та зарубіжні дослідники: П.С. Безруких, Ван Бреда, М.Р. Метьюс, Я.В. Соколов, Е.С. Хендріксен, а також у кандидатських дисертаціях Братчук Л.М., Головченко Н.В., Колос Н.М., Кондратюк Л.В., Лайчук С.М., Самбурської Н.І. та інших

Дослідження проблем теоретичного і практичного характеру вплинули на розвиток бухгалтерського обліку орендних операцій. При цьому вітчизняні вчені недостатньо уваги приділяють удосконаленню методики обліку орендних операцій з урахуванням національних особливостей економіки і права.

До теоретичних і методичних питань, що потребують вирішення, належать: уточнення сутності оренди; удосконалення нормативної бази орендних операцій як об'єктів обліку (врахування умов укладених угод); виявлення та оцінка нових класифікаційних ознак орендних операцій для потреб бухгалтерського обліку; підвищення інформативності первинних документів і звітності; удосконалення методики обліку та контролю орендних операцій; визначення положень, які необхідно передбачити в наказі про облікову політику щодо відображення орендних операцій; організація обліку орендних операцій в умовах використання комп'ютерних технологій.

Мета та завдання дослідження. Метою роботи є уточнення категорії «орендні операції», перспективи їх впровадження і розвитку в Україні в цілому і на ПП «Альфін» зокрема. Вказана мета зумовила формулювання таких завдань:

1. дослідити сутність основних засобів як головного об'єкту орендних операцій;
2. визначити підходи до класифікації орендних відносин, їх функції;
3. проаналізувати правову забезпеченість орендних відносин і здійснення орендних операцій;
4. проаналізувати та оцінити існуючі методологічні засади відображення в обліку орендних операцій;

5. дослідити стан фінансової оренди в Україні та його нормативно-правове забезпечення;
6. визначити підходи до організації обліку орендних операцій;
7. розкрити методику обліку об'єктів операційної оренди та шляхи її вдосконалення;
8. дослідити особливості обліку операцій з фінансової оренди;
9. визначити особливості організації податкових розрахунків за орендними операціями;
10. провести загальний аналіз стану необоротних активів як об'єкта орендних операцій;
11. розкрити методику аналізу ефективності орендних операцій;
12. визначити методику аудиту орендних операцій;
13. обґрунтувати і розробити пропозиції щодо підсилення внутрішньогосподарського контролю та вдосконалення існуючих і створення нових форм звітності, а також методику їх складання;
14. розкрити можливості удосконалення обліку орендних операцій в умовах застосування комп'ютерних технологій.

Об'єктом дослідження є орендні операції, порядок їх організації та відображення в системі обліку приватного підприємства «Альфін».

Предметом дослідження є теоретичні і практичні розробки щодо організації і методики обліку орендних операцій.

Наукова новизна полягає у здійсненні критичної характеристики та порівняльного аналізу методики орендних операцій у вітчизняній та зарубіжній практиці та розробки на цій основі власних підходів щодо вдосконалення їх обліку.

Практична значущість полягає у здійсненні факторного аналізу впливу на показники ефективності використання необоротних активів стану власних та орендованих основних засобів досліджуваного підприємства. Пропонована методика аудиту дозволить покращити рівень контрольної роботи на підприємстві.

Методи дослідження. Теоретичною та методологічною основою дослідження є діалектичний метод пізнання й основні положення економічної теорії, методи й принципи наукового пізнання облікових процесів як сфери управлінської діяльності підприємства.

Для досягнення поставленої в роботі мети застосовувались такі методи дослідження: індуктивний, дедуктивний, балансовий, графічний, групування, статистико-економічний, монографічний та порівняльного аналізу.

Теоретичну та інформаційну базу роботи складають: законодавчі акти України та нормативні документи з питань бухгалтерського обліку та оподаткування; чисельні роботи вітчизняних та зарубіжних учених щодо проблем обліку та аналізу; статистичні дані, що стосуються орендних операцій; звітна інформація приватного підприємства «Альфін», відомості його первинного, аналітичного та синтетичного обліку.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробленні обґрунтованих пропозицій методики й організації обліку орендних операцій, що мають наукове і прикладне значення та можуть бути використані підприємствами з метою підвищення ефективності орендних відносин.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у поглибленому вивченні, теоретичному обґрунтуванні та розвитку методологічних положень, розробці практичних рекомендацій і пропозицій стосовно удосконалення обліку орендних операцій на приватному підприємстві «Альфін».

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

ВИСНОВКИ

У магістерській роботі розглянуто та узагальнено теоретичні і практичні аспекти організації обліку, контролю та аналізу орендних операцій на прикладі ПП «Альфін». Визначено сутність оренди та класифікація оренди з економічної та бухгалтерської точки зору, розглянуто ефективність функціонування об'єкта дослідження, перспективи його розвитку та впровадження дієвих важелів управління орендними операціями.

Відповідальність за ведення обліку і достовірність фінансової, податкової і статистичної звітності несуть керівник і головний бухгалтер приватного підприємства «Альфін». На підприємстві здійснюється: бухгалтерський, фінансовий облік, облік для цілей оподаткування, складається статистична, фінансова, податкова звітність згідно з чинним законодавством України; забезпечуються умови дотримання законодавства про працю, правила і норми охорони праці, техніки безпеки і соціального страхування.

На основі проведеного дослідження існуючої практики обліку орендних операцій на приватному підприємстві «Альфін», огляду економічної літератури, законодавчих та нормативних документів, можна зробити такі висновки:

1. Проведено аналіз теоретичних положень щодо економіко-правового змісту оренди, що дозволило надати визначення оренди як об'єкту обліку та розкрити зміст орендних операцій.

Запропоновано визначати оренту як господарський процес, який включає сукупність орендних операцій, що виникають у зв'язку з наданням (прийняттям) у тимчасову експлуатацію необоротних матеріальних та нематеріальних активів. При цьому орендними операціями є господарські операції з надання або прийняття у тимчасову експлуатацію об'єктів оренди, розрахунків між орендарем та орендодавцем, повернення об'єкту оренди наприкінці її терміну.

2. Конкретизовано об'єкти орендних операцій відповідно до об'єктів бухгалтерського обліку, які узгоджуються із правовими вимогами до орендованого майна – індивідуальна визначеність, зберігання незмінної форми протягом тривалого періоду, матеріальна та нематеріальна форма об'єкту, виробничо-технічне призначення. Встановлено, що в бухгалтерському обліку до об'єктів орендних операцій відносяться основні засоби, інші необоротні матеріальні активи, нематеріальні активи, незавершені капітальні інвестиції та інвестиційна нерухомість.

Конкретизація суб'єктів орендних операцій сприяє повному розкриттю їх економічного змісту. З цією метою уточнено суб'єкти оренди.

За результатами зіставлення ризиків та вигод, що виникають при операційній та фінансовій оренді встановлено, що в більшості випадків вони співпадають незалежно від виду оренди. Також нормами Цивільного кодексу чітко визначена приналежність зазначених ризиків і вигод: за звичайних умов ризики як невід'ємний елемент права власності належать орендодавцю, а вигоди від використання орендованого майна – орендарю. У цьому зв'язку встановлено, що з позиції прийняття економічних ризиків та вигод виділення фінансової та операційної оренди як окремих її видів не є обґрунтованим.

Удосконалено класифікацію орендних операцій для побудови їх обліку, складовими якого виступають об'єкти, суб'єкти та розрахунки між ними. Виходячи з класифікації об'єктів оренди визначено такі види оренди, як оренда основних засобів, оренда інших необоротних матеріальних активів, оренда нематеріальних активів, оренда незавершеного капітального будівництва та оренда інвестиційної нерухомості. Відповідно до розрахунків за орендними операціями виділено короткострокову та довгострокову оренду.

3. Аналіз правового механізму договірних відносин дав змогу виявити неузгодженості законодавства щодо правильності оформлення договорів оренди.

4. У роботі визначено задачі внутрішньогосподарського контролю орендних операцій та запропонована його методика, в основу якої покладено три складові, а саме: документальний, організаційний контроль та аналітичні процедури. Така методика дасть змогу здійснювати оптимальний комплекс проведення контрольних процедур, їх послідовність та розкрити оцінку результатів орендних операцій.

5. На основі проведеного аналізу визначено фактори, що впливають на формування облікової політики орендних операцій та конкретні положення, які дозволять отримувати достовірну й повну інформацію про орендовані об'єкти, забезпечують послідовність здійснення орендних операцій протягом тривалого періоду та логічність системи бухгалтерського обліку на підприємстві.

Одним з напрямів удосконалення організації обліку орендних операцій визначена наукова розробка облікової політики. В результаті визначення мети облікової політики доведена необхідність розкриття нею тільки методичних положень формування інформації про орендні операції, а не організаційних і технічних.

6. Дослідження сучасного стану організації і методики обліку орендних операцій на ПП «Альфін» дозволило виявити існуючі недоліки методичного та організаційного характеру що потребують розробки науково обґрунтованих рекомендацій щодо їх усунення, а саме: структура та зміст облікової політики, форми облікових регістрів та внутрішньогосподарської звітності про основні об'єкти обліку орендних операцій, форми внутрішнього контролю за орендними операціями.

7. Для забезпечення користувачів повною інформацією про орендовані об'єкти та з метою прийняття ефективних управлінських рішень запропоновано уніфіковані форми первинного й аналітичного обліку орендних операцій та внутрішньогосподарської звітності цих операцій, а також методика їх складання.

8. Встановлено, що методика оцінки орендованого майна, яка викладена у П(С)БО 14, призводить до відмінності справедливої вартості орендованого майна від розміру теперішньої вартості мінімальних орендних платежів. Причиною тому є витрати, що впливають на справедливу вартість об'єктів оренди, але не включаються до складу мінімальних орендних платежів – непередбачена орендна плата і супутні витрати, пов'язані з об'єктом оренди (технічне обслуговування, страхування тощо). Доведено, що включення ліквідаційної вартості об'єкта оренди до складу мінімальних орендних платежів доцільне лише у випадку викупу орендованого об'єкта після закінчення терміну дії договору оренди.

9. Оскільки оренда є особливим та розповсюдженим видом господарської діяльності, виходячи з принципу суттєвості запропоновано для накопичення та систематизації інформації про основні об'єкти обліку в орендодавця та орендаря ввести додаткові субрахунки, які сприятимуть дотриманню вимог МСБО, згідно з якими активи і зобов'язання, що відрізняються за очікуваним застосуванням в основній чи іншій діяльності, різним впливом на фінансову гнучкість та ліквідність підприємства, повинні відображатися окремо.

Відповідно до цього запропоновано удосконалити форму балансу шляхом відокремлення необоротних активів, які передані в оренду, від об'єктів, що використовуються на підприємстві. Саме за таких умов інформація в балансі відповідатиме ознаці доречності, яка характеризує її здатність впливати на рішення, що приймаються на її основі.

Визначено основні методологічні підходи до формування фінансової звітності підприємства для забезпечення правильності відображення орендних операцій у звітності та розробки методичних положень.

10. Дослідження систем і способів автоматизованої обробки облікової інформації, які представлені на ринку програмних продуктів, а також врахування особливостей процесів обліку орендних операцій зумовило необхідність використання в роботі спеціальної програми для

ведення бухгалтерського обліку саме орендних операцій. Дана програма підвищить оперативність і точність облікової інформації, дасть змогу спростити обліково-аналітичні процедури й здійснювати ефективний контроль за використанням орендованих об'єктів, полегшить складання звітності.

11. Проведено аналіз обліку орендних операцій у зв'язку із запровадженням МСФЗ 16 «Оренда».

МСФЗ 16 "Оренда" встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації про оренту, забезпечує порядок розкриття орендарями й орендодавцями доречної інформації, що правдиво подає такі операції. Ця інформація є основою, що використовується користувачами фінансової звітності для оцінки впливу оренди на фінансовий стан, фінансові результати та грошові потоки організації.

Підприємство має застосовувати МСФЗ 16 стосовно всіх договорів оренди й суборенди.

Проте слід зазначити, що окремі договори подібного типу враховуються за іншими правилами, ніж викладені в МСФЗ 16.

Новий стандарт забезпечить необхідну прозорість активів і зобов'язань з оренди, оскільки фінансування оренди більше не перебуватиме в тіні. У свою чергу, це також поліпшить порівнянність між компаніями – орендодавцями і орендарями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудит лізингових операцій як вид контролю [Електронний ресурс] // Дт-Кт: Все о бухгалтерском учете. – 2010. – Режим доступу до ресурсу: <http://dt-kt.net/articles/article-136/>.
2. Байдаков В. Л. 1С- Бухгалтерія: методика використання / В. Л. Байдаков, С. Г. Нуралієв. – Москва, 2005.
3. Бізнес-оренда для 1С:Підприємство 8 [Електронний ресурс] // Центр Сертифікованого Навчання «Інтегра». – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://integra.ua/soft/produkt/7814-biznes-arenda-dlya-1s-predpriyatie-8/>.
4. Білова Н. Орендні платежі: відображаємо в обліку правильно / Наталя Білова. // Податки та бухгалтерський облік. – 2015. – №89. – С. 3.
5. Братчук Л. М. Склад, структура та класифікація орендної плати / Л. М. Братчук. // Вісник Сумського національного аграрного університету. – 2003. – №1. – С. 44–51.
6. Бутинець Т. А. Документування господарських операцій: теорія, методологія, комп'ютеризація. Наукове видання. / Т. А. Бутинець. – Житомир: ЖІТІ, 1999. – 412 с.
7. Бутинець Ф. Ф. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: ПП «Рута», 2009. – 544 с.
8. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник для студентів спеціальності "Облік і аудит" вищих навчальних закладів / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир: ПП "Рута", 2009. – 912 с.
9. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку. Навчальний посібник. / Ф. Ф. Бутинець. – Житомир,: ПП "Рута", 2001.
10. Вивчаємо МСФЗ: Оренда основних засобів [Електронний ресурс] // Журнал "Дебет-Кредит". – 2006. – Режим доступу до ресурсу: <https://dtkt.com.ua/show/%201cid02774.html>.

11. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні: Навчально – практичний посібник / С. Ф. Голов. – Дніпропетровськ: ТОВ “Баланс –клуб”, 2000. – 768 с.
12. Головченко Н.В. Організація і методика обліку орендних операцій: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. ек. наук : спец. 08.00.09 "бухгалтерський облік, аналіз та аудит (за видами економічної діяльності)" / Головченко Наталя Вікторівна – Київ, 2011. – 20 с.
13. Господарський кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 18, № 19-20, № 21-22, ст.144 [Електронний ресурс] // Верховної Ради України. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
14. Граковський Ю. Бухгалтерський облік операцій з оренди приміщень [Електронний ресурс] / Юрій Граковський // Вісник. Офіційно про податки. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/8171>.
15. Державна податкова служба України Лист 12.09.2012 № 3208/0/71-12/18-3117 Про розгляд реєстраційних заяв платників ПДВ [Електронний ресурс] // Державна податкова служба України. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://sfs.gov.ua/nove-pro-podatki--novini-/70186.html>.
16. Діденко Л. М. Оренда: етапи розвитку та економічна сутність / Л. М. Діденко. // Збірник наукових праць Вінницького державного аграрного університету. – 2002. – №11. – С. 188–191.
17. Документальне оформлення та облік орендних відносин [Електронний ресурс] // Газета "Все про бухгалтерський облік". – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://vobu.ua/ukr/analytics/consultations/item/dokumentalne-oformlennia-ta-oblik-orendnykh-vidnosyn>.

18. Живко З. Б. Контрольно-ревізійна діяльність: Навчальний посібник / З. Б. Живко, І. О. Ревак, М. О. Живко. – Київ: Алерта, 2012. – 496 с.

19. Закон України Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1999, N 40, ст.365) [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 1999. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

20. Закон України Про електронні довірчі послуги (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 45, ст.400) [Електронний ресурс] // Верховної Ради України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>.

21. Закон України Про оренду державного та комунального майна (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1992, N 30, ст.416) [Електронний ресурс] // Верховної Ради України. – 1992. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-12>.

22. Закон України Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 1, ст. 1) [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2664-14>.

23. Занько Б. Облік та оподаткування орендних операцій [Електронний ресурс] / Борис Занько // Вісник. Офіційно про податки. – 2012. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/1295>.

24. Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посібник / Івахненко С.В.. – Київ: Знання – Прес, 2009. – 349 с.

25. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затверджено Наказ Міністерства фінансів України 30.11.1999 № 291 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 1999. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.

26. Калюга Є.В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: Монографія. / Калюга Є.В. – Київ: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.
27. Карпачова О. МСФЗ 16 «Оренда» [Електронний ресурс] / О. Карпачова, С. Рогозний // Інформаційно-консультаційна платформа @zakon.help. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.help/article/oblik-u-orendarya-za-ifs-16-orenda-z-provodkami/>.
28. Карпова В. Витрати майбутніх періодів: як їх обліковувати [Електронний ресурс] / Влада Карпова // Бухгалтер 911. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://i.factor.ua/ukr/journals/buh911/2016/august/issue-33/article-19787.html>.
29. Карпова В. Які первинні документи оформляють при оренді [Електронний ресурс] / Влада Карпова // газета "Платник єдиного податку". – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://epodatok.com.ua/ua/article/7518>.
30. Коба О. В. Облік орендних операцій [Електронний ресурс] / О. В. Коба, С. О. Катькало, А. І. Павленко // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. – 2016.- Вип. 17 – с.164-168– Режим доступу до ресурсу: <http://www.vestnik-econom.mgu.od.ua/journal/2016/17-2016/35.pdf>.
31. Коваленко А. Н. Бухгалтерский учет в Украине / А. Н. Коваленко. – Днепропетровск: Баланс-Клуб, 2003. – 528 с.
32. Ковальчук К.Ф. Аналіз господарської діяльності: теорія, методика, розбір конкретних ситуацій.: навчальний посібник. / Ковальчук К.Ф. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 326 с.
33. Корвяков В. Оприлюднено новий стандарт – МСФЗ 16 "Оренда" [Електронний ресурс] / В. Корвяков // Вісник МСФЗ Світовий досвід. Українська практика.. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://msfz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/FZ000875.
34. Кужельний М. В. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / М. В. Кужельний, В. Г. Лінник. – Київ: КНЕУ, 2001. – 334 с.

35. Лист Щодо віднесення ремонтно-будівельних робіт до капітального та поточного ремонтів 30.04.2003 N 7/7-401 [Електронний ресурс] // Державний комітет України з будівництва та архітектури. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v-401509-03>.

36. Лист щодо документального оформлення господарських операцій від 22.08.2017 № 35210-07/23-3364/2658 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.help/article/dokumentalne-oformlennya-orendi---poziciya-minfinu/>.

37. Мельник Е. Г. Контроль витрат майбутніх періодів / Е. Г. Мельник. // Міжнародний збірник наукових праць. – 2009. – №3. – С. 165–169.

38. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку основних засобів: Наказ Міністерства фінансів України 30.09.2003 № 561 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0561201-03>.

39. Методичні рекомендації по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку малими підприємствами затверджено Наказ Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0422201-03>.

40. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 17 Оренда [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IAS%2017_ukr_2016.pdf.

41. Міжнародний стандарт фінансової звітності 16 Оренда [Електронний ресурс]– Режим доступу до ресурсу: [https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IFRS16%20ukr_АН%20\(1\)-compressed%20\(1\).pdf](https://www.minfin.gov.ua/uploads/redactor/files/IFRS16%20ukr_АН%20(1)-compressed%20(1).pdf).

42. Міністерство фінансів України Лист від 22.08.2017 р. № 35210-07/23-3364/2658 Про розгляд запиту [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 2017. – Режим доступу до ресурсу:

<https://buhgalter911.com/normativnaya-baza/pisma/minfin/schodo-dokumentalnogo-oformlennya-1031537.html>.

43. Міністерство юстиції України Лист 23.02.2004 N 8-11-19 [Електронний ресурс] // Міністерство юстиції України. – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/va-19323-04>.

44. Мінфін про документальне оформлення операцій з надання послуг (оренди майна) [Електронний ресурс] // Журнал "Дебет-Кредит". – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://news.dtki.ua/accounting/primary-documents/45071>.

45. Мурашко Т. Оренда з точки зору МСФЗ [Електронний ресурс] / Тарас Мурашко // Вісник. Офіційно про податки. – 2014. – Режим доступу до ресурсу: <http://www.visnuk.com.ua/ua/pubs/id/7505>.

46. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 2013. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

47. Новий стандарт МСФЗ 16 «Оренда»: готуймося до змін заздалегідь [Електронний ресурс] // Deloitte. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://www2.deloitte.com/ua/uk/pages/press-room/press-release/2018/new-ifs-16-standard.html>.

48. Огійчук, М. Ф. М. Ф. Аудит: організація і методика: навчальний посібник для вузів / М. Ф. Огійчук, М. Ф., І. Т. Новіков, І. І. Рагуліна. – Київ: Алерта, 2010. – 584 с.

49. Оренда // Податки та бухгалтерський облік. – 2016. – №56. – с. 20.

50. Пантелєєв В. П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація: [монографія] / В. П. Пантелєєв. – Київ: ДП Інформ.-аналіт. агенство, 2008. – 491 с. – (Державна академія статистики, обліку та аудиту.).

51. Папинова О. Операційна оренда основних засобів [Електронний ресурс] / Ольга Папинова // Uteka. – 2016. – Режим доступу до ресурсу:

<https://uteka.ua/ua/publication/commerce-12-hozyajstvennye-operacii-9-operacionnaya-arenda-osnovnyx-sredstv>.

52. Пилипенко А. А. Організація обліку і контролю: [підручник] / А. А. Пилипенко. – Харків: ВД “ІНЖЕК”, 2004. – 424 с.

53. Податковий кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112) [Електронний ресурс] // Верховної Ради України. – 2011. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.

54. Поліщук І.Р. Удосконалення внутрішнього контролю операцій з нерухомістю: організаційно-методичний підхід / Поліщук І.Р. // Вісник ЖДТУ. Економічні науки.. – 2011. – №4. – С. 111–115.

55. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда", затверджено Наказ Міністерства фінансів України 28.07.2000 N 181 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 2000. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0487-00>.

56. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід", затверджено Наказ Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 1999. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>.

57. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати", затверджено Наказ Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 1999. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>.

58. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 32 "Інвестиційна нерухомість", затверджено Наказ Міністерства фінансів України [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів України. – 2007. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0823-07>.

59. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затверджено Наказом Міністерства фінансів України 24.05.1995 № 88 [Електронний ресурс] // Міністерство фінансів

України. – 1995. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0168-95>.

60. Постанова Про Методику розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу від 4 жовтня 1995 р. № 786 Київ [Електронний ресурс] // Кабінет міністрів України. – 1995. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/786-95-%D0%BF>.

61. Постановление суда № 72729518, 15.03.2018, Хозяйственный суд Днепропетровской области [Електронний ресурс] // Хозяйственный суд Днепропетровской области. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://youcontrol.com.ua/ru/catalog/court-document/72729518/>.

62. Пшенична А. Ж. Аудит: [навч. посібник] / А. Ж. Пшенична. – Київ: ЦУЛ, 2008. – 320 с.

63. Рішення № 73192858, 28.03.2018, Господарський суд Одеської області [Електронний ресурс] // Господарський суд Одеської області. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://youcontrol.com.ua/catalog/court-document/73192858/>.

64. Селезньов В.В. Основы рыночной экономики Украины / Селезньов В.В.. – Київ: А.С.К., 2006. – 688 с.

65. Сук Л. К. Фінансовий облік: Навчальний посібник / Л. К. Сук, П. Л. Сук. – Київ: «ЗНАННЯ», 2016. – 663 с. – (Вища освіта ХХІ століття).

66. Тарасюк Г. Т. Планування діяльності підприємства. Навч. посіб / Г. Т. Тарасюк, Л. І. Шваб. – Київ: "Каравела", 2003. – 432 с.

67. Хома С. Облік оренди в контексті проекту Міжнародного стандарту "Оренда" / С. Хома, Н. Василенко. // Бухгалтерський облік і аудит. – 2014. – №4. – С. 19–26.

68. Цивільний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356 [Електронний ресурс] // Верховна Рада України. – 2003. – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15>.

69. Чернова І. Бухгалтерський облік оренди нерухомості [Електронний ресурс] / Ірина Чернова // Журнал "Дебет-Кредит". – 2004. – Режим доступу до ресурсу: <https://dtkr.com.ua/show/1cid0642.html>.

70. Шлифер Е. Аудит в условиях автоматизированной обработки учетных данных / Шлифер Е.. // Бухгалтер и компьютер. – 2003. – №11. – С. 12 – 15.

ДОДАТКИ